2010-yil 9-fevral № 18 (2743) seshanba

Ishonch

Insonga naf keltirish – oliy baxt

O`zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi nashri

Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqa boshlagan

Моҳият

Нафинг агар халққа бешакдурур, Билки, бу наф ўзингга кўпрақдурур.

Алишер НАВОИЙ

9 феврал — Алишер Навоий таваллуд топган кун

Францияда навоийшунослик

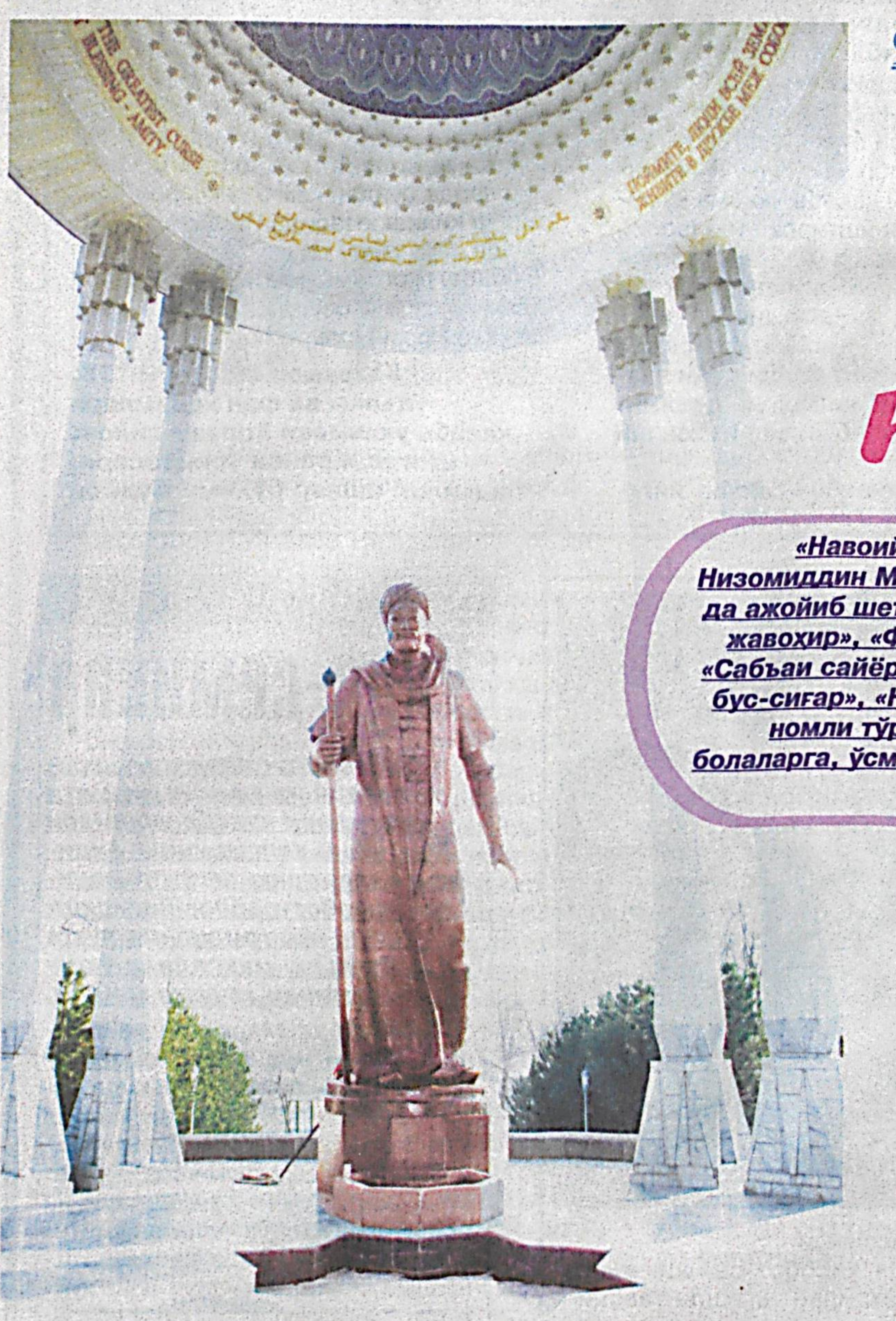

«Навоий Темур авлодидан бўлмиш Султон Ҳусайн Мирзонинг вазири Низомиддин Мир Алишернинг тахаллусидир. Ушбу шахс форсий ва туркийда ажойиб шеърлар ёзган. Форсийда битилган асарлари орасида «Назмул-жавоҳир», «Фарҳод ва Ширин», «Мажнун ва Лайли», «Садди Искандарий», «Сабъаи сайёр»ларни санаб ўтиш мумкин. Шунингдек, у туркийда «Ғаройибус-сиғар», «Наводируш-шабоб», «Бадойиул-васат» ва «Фавойидул-кибар» номли тўртта девон, яъни, шеърлар тўпламини яратган ва бу девонлар болаларга, ўсмирларга, ўрта ёшли кишиларга ва қарияларга мўлжалланган. Алишер ҳижрий 906 ёки 912 йилда вафот этган».

Ғазал мулкининг султони Алишер Навоийга берилган янглиш таъриф 1697 йили Парижда нашр этилган «Шарқ кутубхонаси» номли йирик қомусий луғатда келтирилган. Нафақат Франция, балки бутун Европа жамоатчилигига Шарқ халқлари, уларнинг тарихи, анъана ва урф-одатлари, илм-фан, маданияти, турмуш тарзи тўғрисида илк маълумотларни тақдим этувчи ушбу луғат атоқли француз шарқшуносларидан бири Бартолеме д'Эрбело де Моленвил (1625-1695) қаламига мансуб. Д'Эрбело, замондошларидан бири таъкидлаганидек, «ушбу асар орқали ўқимишли одамлар қайсидир маънода янги бир дунё, янги тарих, янги сиёсат, қисқаси, янги еру осмонларни кашф этади». Асарни яратишда муаллиф араб ва форс тилидаги ёзма манбаларга асосланган, топган маълумотларини таржима қилган. Табиийки, манбаларда учрайдиган хатолар унинг асарида такрорланган.

Луғатда Навоийга таъриф берилувчи «Алишер» номли яна иккита алоҳида мақола келтирилган. Уларнинг бирида Алишер исмининг маъноси, иккинчисида эса Навоийнинг ижтимоий-сиёсий мавқеи тилга олинган: «Алишер ҳижрий 904, мелодий 1498 йилда Хуросонда жуда катта нуфузга эга бўлган арбобдир. У олим, билимга ташна одам бўлган, Ҳиротда жуда катта кутубхона ташкил қилиб, тарихчи Хондамирни масъул қилиб қўйган. Алишер Хондамир томонидан Амир ва Низомуд-давла вад-дин, яъни, давлат ва дин безаги нисбатлари билан таърифланган».

Шундай қилиб, д'Эрбелонинг Навоий тўғрисида маълумотларида «Хамса»нинг биринчи достони «Ҳайратул-аброр» тилга олинмаган, «Хазойинул-маоний» девонлари ҳам нотўғри талқин этилган, энг асосийси, «Хамса» достонлари форсийда ёзилган деб катта хатога йўл қўйилган. Ушбу камчиликларни ҳисобга олмаганда, д'Эрбело қомуси Навоий тўғрисида маълумотларни француз китобхонларига таништирувчи дастлабки манба сифатида катта аҳамиятга молик.

Навоий шахсияти XVII асрнинг охирига келиб «Шарқ кутубхонаси» орқали Европа китобхонига илк бор тақдим этилган бўлса, унинг ижод намуналари бундан анча илгари европаликлар қалбидан билвосита жой олишга улгурган эди. Шоир вафотидан эллик йил ўтар-ўтмас «Шоҳ Серендипнинг уч навқирон ўғиллари саргузаштлари, жаноб Христофор Арманийнинг меҳнатлари билан форсийдан италян тилига ўгирилган» деб номланувчи роман Венецияда нашр этилади. Европа китобхонига жуда маъқул тушган роман икки аср мобайнида италян, немис, француз, инглиз, голланд тилларида 15 марта нашр этилади. Христофор Арманий сўзбошисида қайси шоир асарини таржима қилганини ёки кимдан илҳомланиб бу романни ёзганини кўрсатмаган. Ушбу романни тадқиқ этган немис олими Бенфей асарнинг биринчи қисмини Амир Хусрав Деҳлавийнинг «Хашт биҳишт» достонидан, иккинчи қисмини эса Низомий Ганжавийнинг «Ҳафт пайкар» достонидан эркин таржима деб ҳисоблайди. Унинг фикрича, Низомий асарида Шарқ адабиётига хос композицион узилишлар таржимоннинг юксак маҳорати туфайли, тўғрироғи, ғарбона бадиий композиция санъати шарофати билан яхлит асар ҳолатига келтирилган. «Ёки, — давом эттиради фикрини Бенфей, — бу мавзуни Низомийдан кўра анча муваффақиятли тарзда баён этиб бера олган бизга номаълум бошқа бир адиб асари романга асос қилиб олинган бўлиши мумкин». Бенфей ўзи англамаган ҳолда тан берган ушбу асар Алишер Навоийнинг «Сабъаи сайёр» достони эканлигини Яқин ва Ўрта Шарқ халқлари, айниқса, туркий халқлар маданияти, тили, адабиёти ва тарихига оид кўплаб илмий асарлар яратган улуғ шарқшунос олим Е. Бертелс илмий исботлаб бера олган. «Саъдий «Гулистон»инининг биринчи таржималари Европада XVII асрга келибгина тарқалганини эътиборга олсак, Навоийнинг «Сабъаи сайёр» достони Ғарб китобхонлари орасида узоқ муддат катта муваффақият қозонган Шарқ бадиий адабиётининг дастлабки асарларидан биридир», — деб ёзади Бертелс «Навоий ва Жомий» рисоласида.

Франция Навоийни илмий-танқидий ўрганиш XIX асрда бошланган ва бунга Силвестр де Саси, Этен-Марк Катремер, Франсуа Белен, Паве де Куртейл, Люсен Бува каби шарқшунослар катта ҳисса қўшган. 1841 йили Коллеж де Франс профессори Этен-Марк Катремер (1782-1857) Франция миллий кутубхонасида сақланаётган қўлёзмалар асосида «Шарқий турк адабиёти хрестоматияси»ни нашр эттиради. У Навоийнинг «Муҳокаматул-луғатайн», «Тарихи мулки ажам» асарларини, Бобур эсдаликларидан, «Мирожнома», «Тазкиратул-авлиё» ва «Бахтиёрнома» каби асарлардан парчаларни ўз ичига олади. Кейинчалик буюк ўзбек мутафаккири асарларини француз тилига таржима қилиб, нашр эттириш режаси тадқиқотчи вафотидан туфайли амалга ошмай қолади.

Европа, жумладан, француз шарқшунослигида Навоий асарларини ўрганиш ва таржима қилишга Франсуа-Алфонс Белен (1817-1877) ҳам катта ҳисса қўшди. Коллеж де Франс ва Шарқ жонли тиллари мактабида араб, форс ва туркий тилларни ўрганган Белен дастлаб қирол саройида, кейинчалик Франциянинг Қоҳира ва Истамбулдаги элчихоналарида хизмат қилади. Белен Франция миллий кутубхонасида сақланаётган туркий ва форсий манбаларга, шунингдек, француз шарқшуносларининг Шарқ халқлари тарихи, маданияти ва адабиётига бағишлаб ёзилган илмий асарларига таяниб, Навоий ижодини тадқиқ қилишга киришади. 1861 йили «Журнал азиатик» журналида унинг «Мир Алишер Навоийнинг ҳаёти ва ижодидан лавҳалар» номли, икки қисмдан иборат мақоласи босилиб чиқади. Биринчи қисмида Навоийнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида атрофлича фикр юритилса, иккинчи қисмида олим Навоийнинг «Мажолисун-нафоис» ва «Хамсатул-мутаҳайирин» асарларидан парчаларнинг асл нусхаси ва француз тилига таржимасини изоҳлар билан нашр этади. 1866 йили Беленнинг «Шарқ донолари» туркумида ёзилган «Мир Алишер Навоийнинг фазилатлари, эстетик ва фалсафий қарашлари» номли иккинчи мақоласи эълон қилинади. Тадқиқотда олим «Маҳбуб-ул-қулуб» асарини таҳлил қилиб, айрим бобларнинг французча таржимасини изоҳлар билан келтиради.

(Давоми 4-бетда)

Тараққиёт ва фаровонлик манзаралари

Самарқандда замонавий матбаа ускуналари билан жиҳозланган «Ношир-люкс» хусусий корхонаси иш бошлади.

«Ношир-люкс» иш бошлади

«Эрудит» ижодий маркази ташаббуси билан ташкил этилган корхона энг сўнгги технологиялар асосида матбуот нашрларини чоп этади.

Корхонада соатига 20-30 минг босма табоқ ҳажмдаги газета-журналларни чоп этиш имкониятига эга замонавий ускуналар ўрнатилган. Айни чоғда «Ношир-люкс» 23 номдаги даврий нашрлар чоп этилишига хизмат қилаяпти.

Нурулла ШАМСИЕВ, «Ishonch» мухбири

Сариосиё туманидаги «Узун» давлат ўрмон хўжалиги ўтган йили мамлакатимизга 650 минг туп манзарали ва мевали дарахт кўчатларини етказиб берди. Бу йил эса хўжалик 1 млн. туп кўчат сотишни режалаштирган.

Кўчат экинг, боғ яратинг

— Ҳозир хорижий давлатлардан, хусусан, Қозоғистондан келиб мевали ва манзарали кўчатларни олиб кетишмоқда, — деди бош ўрмончи Бозор Назаров. — Вилоятимиз ҳудудида экиш учун эса ўн минг туп каштан, эллик минг туп япон сафораси, юз минглаб мевали ва манзарали дарахт кўчатларини тахт қилиб қўйдик.

Рустам ДАВЛАТ, «Ishonch» мухбири

Жиззах политехника институтида 21 та бакалавриат йўналишида 2600 нафар талаба таҳсил олмоқда. Институтда салоҳиятли ёшларнинг кўпчилиги илмий кашфиётлар яратиш билан банд. Абдуқаҳҳор Ортиқов ҳам шулардан бири.

Ёш тадқиқотчи

Унинг изланишлари йўл-коммуникация тизимида жуда асқотади. Яъни саноат чиқиндиларини қайта ишлаш йўли билан битум ва дизел ёқилғиси тежалади.

Ёш тадқиқотчининг истиқболли лойиҳасига кўра, вилоятда йилига 4 минг тонна дизел ёқилғиси ёки 1 млрд. сўмлик маблағ тежаладиган бўлди.

Абдуманноп АЗИМОВ, «Ishonch» мухбири

Жанубий Кореянинг «Koika» халқаро ҳамкорлик ташкилоти ва Андижон давлат университети ҳамкорлигида «Информацион технологиялар маркази» ташкил этилди.

Янги марказ

Бу ерда талабалар бутун дунёдаги технологик янгиликлар билан танишиши ва илмий ишларини марказ сайтларига жойлаштириши мумкин. Уларга жанубий кореялик мутахассис Юун Шйион Чу ёрдам бермоқда.

Абдулҳай ЮНУСОВ, «Ishonch» мухбири

Касаба уюшма ҳаёти

Меҳнаткашга эътибор

«Ўзбеккўмир» акциядорлик жамияти мамлакатимизда кўмир қазиб олувчи энг йирик муассасалардан бири. Айни пайтда ушбу тизимдаги 8 та унитар корхонада 6500 дан зиёд ходим меҳнат қилади. Юзлаб метр ер остида, кислород танқислиги, ҳаво босими юқори бўлган шароитда меҳнат қилишнинг ўзи бўлмайди. — Меҳнат муҳофазаси бўйича ўтган йилдан бошлаб жамоа шартномасига 37 та банд киритилди, — дейди жамият бирлашган касаба уюшма қўмитаси раиси Абдуносир Қаюмов. — Шу боис бахтсиз ҳодисаларнинг бир неча баробар камайишига эришилди.

Ўтган йили 40 соатлик курс ташкил қилиниб, корхоналарнинг барча бўлимларидаги 90 нафар вакил меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлик техникаси бўйича қайта ўқитилди. Ҳар бир кўнгилсиз ҳодиса бирлашган касаба уюшма қўмитаси раёсатида кўриб чиқилади. Унинг сабаблари чуқур ўрганилиб, олдини олиш ва ходим хавфсизлигини таъминлаш чоралари кўрилади.

Ишчиларга ўз вақтида махсус кийим, иссиқ овқат, сут-қатиқ бериб борилмоқда. Барча ходимлар йилига бир марта тиббий кўрикдан ўтказилади. Ҳар бир корхонада тиббий пункт ишлаб турибди.

Даволанишга муҳтож бўлганлар санаторий ва дам олиш муассасаларига юборилади. Натижада, иш унумдорлиги ва соф даромад ортиб, ходимларнинг ойлик маоши 1,5 баробар кўпайди.

Ёш мутахассисларни моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш мақсадида 50 фоизли чегирма билан уй-жой сотиб олиб берилаяпти.

Ўтган йил қишлоқлардан келиб, шартнома асосида ўқиётган талабаларнинг тўловлари қисман қоплаб берилди. Жамият қарамоғидаги 310 ўринли «Коинот» соғломлаштириш оромгоҳида 934 та ўғил-қиз дам олди. Уларнинг аксарияти кам таъминланган, кўп болали, қишлоқларда истиқомат қилаётган оилаларнинг фарзандларидир.

Дилором АЛЛАҚУЛОВА, «Ishonch» мухбири

Бу ҳақда Вазирлар Маҳкамасида гапирилган эди

Мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий тараққиётнинг янги босқичига қадам қўймоқда. Туб ўзгаришлар фуқаролар тотувлиги, меҳнаткашларнинг ҳуқуқлари кучли муҳофазаланган бир вазиятда амалга оширилаяпти. Бозор муносабатларига ўтилиши муносабати билан юзага келаётган айрим муаммоларни давлат идоралари, хўжалик ва жамоат ташкилотлари ҳамкорликда ҳал этиши мумкинлиги тобора аён бўлмоқда. Касаба уюшмаларининг турли бўғинларида бошқарув идоралари, хўжалик ташкилотлари билан битим ва жамоа шартномалари тузилиб, уларни бажариш чоралари кўрилмоқда. Бу борада касаба уюшмаларида муайян тажриба ҳам тўпланди.

Тадбиркор

ижтимоий ҳимоядан баҳраманд бўлмоқда

Ёшлар мамлакат келажаги, жамиятнинг таянчи ва ажралмас қисмидир. Етук жамиятни шакллантириш барча давлатларнинг асосий мақсадидан бирига айланган бугунги кунда баркамол авлодни камолга етказиш бирламчи вазифаларимиздан. Шу боис давлатимиз раҳбари ўтаётган ҳар йилга муайян ном беришдек анъанани давом эттириб, жорий йилни Баркамол авлод йили деб эълон қилди.

Айни вақтда тармоғимизда 18 та ўрта махсус касб-ҳунар таълими муассасаси фаолият кўрсатаяпти. Уларда 11 мингдан зиёд талаба таълим олаяпти. Улар билан бошланғич касаба уюшма ташкилотлари етакчилари турли йўналишларда тадбирлар ўтказиб келаяпти. Жумладан, ёшларнинг ҳуқуқий билим ва маданиятини ошириб, қабул қилинаётган қонун ва қарорларнинг моҳияти изчиллик билан тушунтириб борилмоқда. Ёшларни қизиқтираётган мавзуларда давра суҳбатлари ташкил этилаётир. Тошкент вилоятидаги иқтисодиёт коллежи талабаларидан 2 нафарига стипендия жорий этилди. Шу билан бирга, жойларда имзоланаётган жамоа шартномаларига ёшлар учун турли имтиёзлар киритилмоқдаки, бу ҳам уларнинг пухта билим олиши учун хизмат қилади.

Ўзбекистон савдо, матлубот кооперацияси ходимлари ва тадбиркорлар касаба уюшмаси Марказий кенгаши ҳамда унинг қуйи тизимлари фаолияти ҳам бундан мустасно эмас. Айни вақтга келиб ижтимоий шерикчиликни ривожлантириш ҳамда шу орқали тармоқдаги ҳар бир меҳнаткашни мустаҳкам ижтимоий ҳимоялаш энг асосий вазифаларимиздан бири бўлиб турибди.

Яқинда юртбошимиз 2009 йилнинг асосий якунлари ва 2010 йилда Ўзбекистонни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидаги маърузасида тадбиркорликни ривожлантириш бандликни, қолаверса, турмуш фаровонлигини таъминлашнинг муҳим йўналишларидан бири бўлиб қолишини алоҳида таъкидлаб ўтди. Демак, биз ҳам тадбиркорлар билан ишлашни кучайтиришимиз ва уларнинг оғирини енгил қилиш учун бор имкониятни ишга солишимиз зарур.

Кези келганда таъкидлаш жоизки, «Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили» Давлат дастурига биноан, тармоқ ходимлари жамоа шартномалари ва келишувлари орқали бир қатор имтиёзлардан баҳраманд бўлди. Қишлоқларда истиқомат қилаётган кам таъминланган оилаларнинг 3230 тасига 183 млн. 744 минг сўмлик моддий ёрдам кўрсатилди. Фарзандлари 2 ёшдан 3 ёшгача бўлган қишлоқ аёлларининг 334 нафари ҳам кўмакдан баҳраманд бўлди. Қишлоқлардан келиб олий ўқув юртларида таҳсил олаётган 97 нафар талабанинг контракт пулининг бир қисмини тўлашни ҳам зиммамизга олдик. Кўплаб оилаларнинг фарзандлари ёзги таътилда ёзги соғломлаштириш оромгоҳларида имтиёзли дам олдирилди.

Шу ўринда тармоқ ходимларини ижтимоий-иқтисодий ҳамда ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоялашнинг муҳим қуроли бўлган жамоа шартномалари тўғрисида тўхталиб ўтмоқчи эдим. Тармоғимизга қарашли 356 та корхона, ташкилот ва муассасада жамоа шартномалари тузилган. Айни вақтда уларда 185 мингга яқин ходим меҳнат қилаяпти. Ўтган йили мазкур ҳужжат орқали ҳар бир ходимга сарфланган маблағ 94500 сўмни ташкил этди. Ходим билан меҳнат шартномаси бекор қилинишидан олдин касаба уюшма қўмитаси розилигини олиш тартиби 3207 та жамоа шартномасига киритилган. Шунингдек, жамоа шартномалари туфайли меҳнаткашлар қўшимча таътиллардан баҳраманд бўлишаяпти, корхона ҳамда ташкилотлар маблағи ҳисобидан ходимлар ва уларнинг оила аъзолари соғломлаштирилмоқда, фоизсиз ссудалар берилмоқда. Меҳнатни муҳофазалаш бўйича қатор тадбирлар амалга оширилаяпти. Энергия ресурсларини тежаш, касбий маҳоратни ошириш бўйича турли танловлар ўтказилаётир.

Яна бир муҳим масала тадбиркорлик билан шуғулланаётган кишиларни касаба уюшмасига жалб этишдир. Маълумки, иқтисодиётда ва ижтимоий соҳада мутлақо янги муҳит шаклланмоқда. Эндиликда мутлақо янги ижтимоий тоифалар — бир томонда иш берувчи тадбиркорлар, иккинчи томонда ёлланма ишчилар синфи таркиб топди. Биз айни вақтда ҳар икки томоннинг ҳам ҳуқуқларини ҳимоя қиламиз. Бунинг учун тадбиркорлик билан шуғулланаётган ҳар бир кичик корхонада бошланғич ташкилот тузиш вазифаси турибди. Бу ишни янада яхшилаш мақсадида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши томонидан семинар ташкил этилди. Унда Марказий кенгашимиз тўплаган тажриба ҳар томонлама ўрганиб чиқилди.

«Касаба уюшмасига аъзолик афзалликларини асослаш омиллари», «Кичик корхоналар учун жамоа шартномаси», «Корхона ва ташкилотларнинг иш берувчилари билан касаба уюшма ташкилотини тузиш бўйича музокара олиб бориш» каби қўлланмалар жойларда касаба уюшма ташкилотларини тузишимизда қўл келмоқда.

Чори ШОДИЕВ, Савдо, матлубот кооперацияси ходимлари ва тадбиркорлар касаба уюшмаси Марказий кенгаши раиси

Ishonch

2010-yil 9-fevral №18 (2743)

Ҳисобот-сайлов йиғилиши

Тошкент

Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси давлат акциядорлик жамиятининг агрегат йиғув цехида ҳисобот-сайлов йиғилиши бўлиб ўтди. Цех касаба уюшма қўмитаси раиси Салима Ўрозбоева ишчи-хизматчиларга яратилаётган шароит, уларни ижтимоий-иқтисодий қўллаб-қувватлаш, соғломлаштириш, маданий-маърифий тадбирлар юзасидан олиб борилаётган ишлар хусусида ҳисобот берди.

Ишонч билдирилди

Йиғилиш иштирокчилари касаба уюшма қўмитасининг ҳисобот давридаги фаолиятини ижобий баҳолашди. Хусусан, бирлашмага қарашли «Кристалл», «Сокол», «Олтин кумлар» оромгоҳларида ходимлар ҳамда уларнинг оила аъзолари мазмунли ҳордиқ чиқариб, соғлигларини тиклаганлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Шунингдек, муассасанинг «Меҳрибонлик» жамияти орқали кам таъминланган, кўп болали оилалар ва ёлғиз кексаларга моддий ёрдам кўрсатиб келинмоқда.

Йиғилишда касаба уюшма қўмитасининг янги таркиби сайланди.

Ўз мухбиримиз

Хоразм вилояти

Юксак фаоллик руҳида

Таълим ва фан ходимлари Хоразм вилоят кенгаши ўз атрофига 150243 нафар аъзони бирлаштирган. Ўтган йили аъзоларимиз сони 19063 нафарга кўпайди. Жойларда 2938 та касаба уюшма гуруҳлари ва 707 та бошланғич ташкилот фаолият кўрсатмоқда. Шу кунларда бошланғич ташкилотларимизда қизғин жараён — ҳисобот сайловлар давом этмоқда.

Таъкидлаш жоизки, ушбу масъулиятли тадбирга тайёргарлик анча илгари бошланган эди. Биз бошланғич ташкилотларда бўлиб, улар фаолияти билан танишиш, амалий кўмак бериш жараёнида ҳисобот-сайлов йиғилишларини намунали олиб бориш юзасидан ҳам ўз таклиф ва тавсияларимизни бердик. Кенгашимиз қошида ўқув марказининг фаолият кўрсатиши эса мақсад ва вазифаларимизни ифода этишда асосий бўғин ҳисобланмиш бошланғич ташкилотларимиз нуфузининг ошишига, аъзоларнинг ҳурмат ва ишончи ортишига хизмат қилмоқда.

Дастлабки ҳисобот-сайлов йиғилиши Янгиариқ туманидаги 24-мактаб бошланғич касаба уюшма қўмитасида ўтказилди. Кўргазмали тарзда ташкил қилинган йиғилишга тумандаги барча бошланғич касаба уюшма қўмиталари раислари ҳамда Урганч шаҳри, Боғот, Хива, Хонқа, Ҳазорасп туманлари бирлашган касаба уюшма қўмита раислари, таянч бошланғич касаба уюшма ташкилотлари раислари ҳам таклиф қилинди.

Мактаб бошланғич касаба уюшма қўмитаси раиси Отабек Аннамуродов ўтган даврдаги фаолияти юзасидан кўргазмали материаллардан фойдаланган ҳолда ҳисобот берди. Бошланғич ташкилот фаолияти аъзолар томонидан юқори баҳоланди.

Шовот туманидаги 1-мактаб бошланғич касаба уюшма қўмитаси ҳисобот-сайлов йиғилишида эса тумандаги касб-ҳунар коллежлари касабақўм етакчилари билан бирга Гурлан, Қўшкўпир, Янгибозор, Урганч туманлари бирлашган касаба уюшма қўмиталари раислари иштирок этдилар.

Бошланғич касаба уюшма қўмитаси раиси Фахриддин Наврўзов ҳисоботни слайт шаклида тайёрлагани ва кинопроектор орқали намойиш қилингани бошланғич ташкилот фаолиятини янада кенгроқ тарғиб қилиш, иштирокчилар диққатини жалб қилиш имконини берди.

Ҳар иккала ҳисобот-сайлов йиғилишларидан сўнг Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши раисининг ўринбосари Муроджон Шарифжонов иштирокида таклиф қилинган фаоллар билан бирга йиғилишларнинг олиб бориш тартиблари, йўл қўйилган камчиликлар муҳокама қилиниб, навбатдаги йиғилишларда бундай камчиликларни бартараф қилиш юзасидан тавсиялар берилди.

Ушбу кўргазмали ҳисобот-сайлов йиғилишлари асосида барча туманларда ўқув-семинарлар ўтказилди.

Қаҳрамон МАШАРИПОВ,
Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Хоразм вилоят кенгаши раиси ўринбосари, ташкилий ишлар бўлими мудири

Тошкент вилояти

Асосий эътибор бошланғич ташкилотларга қаратилмоқда

Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Тошкент вилояти кенгаши Зангиота туманидаги 45-мактабда касаба уюшма бошланғич ташкилотида ҳисобот-сайлов йиғилишларини ўтказиш бўйича амалий ўқув-семинар ўтказди.

Унда вилоят таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси кенгаши ходимлари, туман, шаҳар, олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасалари касаба уюшмаси бирлашган қўмитаси раислари, мактаб жамоаси, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси ва Тошкент вилояти касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши вакиллари қатнашди.

Тадбир аввалида иштирокчилар мактаб бошланғич касаба уюшма ташкилоти фаолиятига доир кўргазмалар билан танишдилар. Мактаб бадиий ҳаваскорлари йиғилганларни қизиқарли рақс ва куй-қўшиқлари билан хушнуд этди.

— Фаолиятимизни янада ривожлантириш учун асосий эътиборни бошланғич ташкилотларнинг нуфузини оширишга қаратишимиз зарур, — дейди таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Тошкент вилояти кенгаши раиси Шуҳрат Деҳқонов. — Чунки аъзоларимизни қанчалик қўллаб-қувватласак, уларнинг яхши ишлаши учун имконият яратиб берсак, натижа шунга яраша бўлади.

М. НАРЗУЛЛАЕВ

Давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашининг Бойсун тумани вакиллигида йиғилиш бўлиб ўтди. Унда ходимлар манфаатини ҳимоя қилишда касаба уюшма фаоллигини ошириш, етакчиларнинг ҳуқуқий жиҳатдан саводхон бўлиши, иш берувчига қатъий талаблар қўя олиши ҳамда бошқа масалалар ҳақида атрофлича сўз юритилди.

Йиғилишда Исмат Худойқулов нафақага чиққани муносабати билан, Тўлқин Норматов Давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашининг Бойсун тумани бўйича вакили этиб тасдиқланди.

Шунингдек, тадбирда ҳисобот-сайлов йиғилишларини ўтказиш юзасидан тегишли тавсиялар берилди.

Икром ҲАСАНОВ олган суратлар

Андижон вилояти

Ўқув-семинар

Ўзбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашининг Андижон вилоят вакиллиги томонидан ҳисобот-сайлов йиғилишларини ҳар томонлама пухта ўтказиш мақсадида ўқув-семинар ташкил этилди.

Семинарда Марказий кенгашнинг бўлим мудири Т.Мехмонқулов ҳисобот-сайлов жараёнида нималарга кўпроқ эътибор бериш кераклиги ҳақида фикрларини баён этди.

Тадбирда тармоқ касаба уюшмаси шаҳар, туман кенгашлари ва бошланғич касаба уюшма қўмиталари раислари ҳамда фаоллар қатнашди. Уларга семинарга доир ҳужжатлар тарқатилди ва мавзу доирасида савол-жавоблар бўлиб ўтди.

А. ЮНУСОВ

Самарқанд вилояти

Ибратга молик ишлар

Мамлакатимиз раҳбари томонидан Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисида, айниқса, вакиллик органи саналган сенат ишига баҳо бериш чоғида кўпчиликнинг дилидаги гап айтилди: «...Сенаторларнинг ўз фаолиятида қонунларни муҳокама этиш ва қарорлар қабул қилишда, биринчи навбатда умумдавлат манфаатларидан келиб чиққан ҳолда, бу қонунларни ўзлари вакили бўлган ҳудуд ва минтақалар манфаатлари нуқтаи назаридан кўриб чиқишлари тўлиқ қонуний асосга эгадир». Тўғрида, бугун кечагидан кўра фаровонроқ яшашни орзу қилаётган халқнинг истакларини депутатлар юзага чиқармаса, бу ишни ким уддалайди?

Карвонимиз бир, мақсадларимиз муштарак экан, эл-юрт равнақи йўлидаги вазифанинг катта-кичиги бўлмайди. Тизимда сайловдан-сайловгача бўлган ҳисобот-сайлов йиғилишлари ўтказилаётган айни кезларда беихтиёр кўнглимизни бурч, кўпчиликнинг ишончи каби ғоятда масъулиятли туйғулар эгаллайди. Инсонга наф келтириш, эзгулик, меҳр-мурувват улашишда қайсидир маънода фойдамиз тегаётганидан хурсандман.

Биласизми, жамоатчилик асосида ишлаётган бўлса-да, бор билим ва маҳоратини жамоа манфаатлари йўлида сарфлаб келаётган беминнат фидойи инсонлар кўплаб топилади. Ана шундайлардан бири тумандаги 55-умумтаълим мактаби бошланғич касаба уюшма қўмитаси раиси Дилбар Каримовадир. 2004 йилдан буён кўпчилик ишончига сазовор бўлиб келаётган етакчи ўзининг ғамхўрлиги, тиниб-тинчимаслиги билан аъзолар қалбидан жой олишга эришди. Ибратга молик ишлари эса барчага маълум. Бинобарин, таълим ва фан ходимлари бошланғич касаба уюшма ташкилотларининг галдаги ҳисобот-сайлов йиғилишларининг айнан мазкур муассасадан бошланиши ҳам бежиз эмас.

Раисанинг сайловдан-сайловгача бўлган даврда олиб борган ишлари юзасидан маърузаси тинглангач, муассаса директори Ўктам Мухторов, шунингдек, ўқитувчилардан Б.Бердиёров, Н.Бобожонова, Ж.Тўраева, А.Тошпўлатов ва бошқалар ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

Очиқ овоз бериш йўли билан аъзолар галдаги муддатда фаолият юритувчи янги таркибни ҳам сайлаб олдилар. Кўпчиликнинг таклифига кўра, Дилбар Каримова мазкур таркиб ишини яна бошқарадиган бўлди.

Кўргазмали семинар тарзида уюштирилган очиқ йиғилишда, шунингдек, тумандаги 68 та муассаса бошланғич касаба уюшма қўмитаси етакчилари ҳам иштирок этишди. Мазкур муассаса бошланғич ташкилоти учун ажратилган шинам хона, ундаги жиҳоз, зарурий қўлланмалар, бурчак, деворий газета ва витриналар, албомларда акс этган тематик ранг-баранглик иштирокчиларда катта таассурот қолдирди.

Одамнинг ҳаёти унинг саховати, эзгу ишлари билан ўлчанади, дейдилар. Ҳар кунимизни яхши ниятлар билан бошлаб, яхшилик билан якунлай олсак, бунинг савобига не етсин!

Пирмамат ЖАББОРОВ,
таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Нарпай туман бирлашган қўмитаси раиси

Кўпнинг ишончи – қанот

Туманимизда 47 та умумтаълим мактаби, 40 та мактабгача таълим муассасаси фаолият кўрсатади. Шу кунгача 94 та бошланғич касаба уюшма қўмитасининг янги таркиби сайланди. Минтақавий қулайликларни ҳисобга олган ҳолда бошланғич ташкилотлар етакчилари иштирокида кўргазмали семинарлар ташкил қилинди.

Етакчилар орасида узоқ йиллар ҳалол меҳнат қилган инсонлар талайгина. Яқинда 20-мактабда 20 йилдан ошиқ бошланғич касаба уюшма ташкилотига етакчилик қилган тажрибали ўқитувчи Мардон Бердиев ҳурмат-иззат билан пенсияга кузатилди.

Инсонга наф келтириш орқали кишилар ишончига эришишни ҳеч нарса билан қиёслаб бўлмайди.

Муҳаммад САИДОВ,
таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Пахтачи туман бирлашган қўмитаси раиси

Бўка туманидаги маиший хизмат кўрсатиш касб-ҳунар коллежи бошланғич касаба уюшма қўмитасининг ҳисобот-сайлов йиғилишида ўтган давр ичидаги фаолият қизғин муҳокама қилинди. Маънавий-марифий тадбирлар кўламини кенгайтириш, коллеж ўқувчиларини ҳар томонлама рағбатлантириб бориш ҳамда ўқитувчиларнинг соғлиғини тиклашга янада эътибор қаратилиб, бир қатор муҳим таклифлар билдирилди.

Янги вазифалар белгиланди

Шунингдек, Баркамол авлод йилида ёшларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш тармоқ касаба уюшма қўмитаси олдида турган асосий вазифалардан бири экани қайд этилди.

— Ҳисобот даврида кўпгина ижобий натижаларга эришдик, — деди касаба уюшма қўмитаси раиси Тўлқин Ҳусанов. — Ходимларнинг қонуний ҳуқуқларини тиклаш, манфаатларини ҳимоя қилишга алоҳида эътибор қаратилди. Қўмитамизга тушган 85 та мурожаатдан 75 таси мантиқий якунига етканлиги ҳам буни тасдиқлаб турибди.

Сайлов натижаларига кўра, бир овоздан коллеж ўқитувчиси Шоҳида Мусоқулова бошланғич ташкилот раиси этиб сайланди.

Тадбирда Тошкент вилояти савдо, матлубот кооперацияси ходимлари ва тадбиркорлар касаба уюшмаси кенгаши раиси Баҳодир Мирзаев иштирок этиб, бошланғич ташкилот фаолиятини янада кучайтириш борасида қилиниши лозим бўлган ишлар хусусида гапирди.

Ўз мухбиримиз

Сирдарё вилояти

Яқинда Гулистон шаҳридаги 9-мактабда ҳисобот-сайлов йиғилиши бўлиб ўтди. Унда таълим ва фан ходимлари касаба уюшма ташкилотлари, шаҳардаги 29 та мактаб, боғча ва бошқа ташкилот вакиллари иштирок этди. Йиғилишни таълим ва фан ходимлари Гулистон шаҳар бирлашган касаба уюшма қўмитаси раиси Юсуфжон Мадалиев бошқарди.

Муҳим жараён

Йиғилишда ҳисобот-маърузаси билан қатнашган мактаб касаба уюшма қўмитаси раиси Муборак Ривачёва охирги беш йил давомида амалга оширилган ишлар тўғрисида батафсил тўхталди.

— Мактаб касаба уюшма ташкилотига 51 киши аъзо, — таъкидлади у. — 45 нафари педагог, қолганлари эса техник ходимлардир. Ҳисобот даврида улардан икки нафари давлат мукофотлари билан тақдирланди, яна икки нафар уюшма аъзосига «Ўзбекистон халқ таълими аълочиси» унвони берилди.

Алоҳида эътироф этиш лозимки, 2004-2010 йилларга мўлжалланган давлат дастурига мувофиқ, мактаб биноси қайтадан тикланди. Ёрдамчи ва қўшимча хоналарни замон талаблари асосида жиҳозлаш ишлари давом этмоқда.

Мактабда баркамол авлодни тарбиялашни такомиллаштириш мақсадида 100 млн. сўмлик ўқув ва спорт анжомлари харид қилинди, 14 млн. сўмлик ускуна ва жиҳозлар келтирилиб, физика, кимё, биология лабораторияларига ўрнатилди. Ҳар бир фан бўйича алоҳида ўқув хоналари ташкил қилинди.

Уюшма аъзоларининг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ишончли ҳимоя қилишда мактаб маъмурияти ва касаба уюшма қўмитаси ўртасида тузилган жамоа шартномаси алоҳида ўрин тутади.

Директор жамғармаси ҳисобидан педагоглар меҳнатини муносиб рағбатлантириш мақсадида тегишли маблағлар ўз вақтида ажратиб борилмоқда. 2004-2005 ўқув йилида жамғарма орқали атиги 3 та ўқитувчи рағбатлантирилган бўлса, ҳисобот вақтида уларнинг сафи жамоа шартномаси асосида 28 нафарга етди. Муҳими шундаки, бундай ўқитувчилар рўйхатини мактаб касаба уюшма қўмитаси тузган махсус комиссия белгилайди ва маъмуриятга тақдим этади.

Касаба уюшма аъзолари фарзандларининг ёзги таътилда кўнгилли ҳордиқ чиқариши ва саломатлигини мустаҳкамлашга катта эътибор қаратилмоқда. Ўтган йилнинг ўзида ёзги оромгоҳларда кам таъминланган оила вакили бўлмиш 35 та ўқувчи соғлиғини мустаҳкамлади. 30 нафар бола эса мактаб ва 1-педагогика коллежи қошида ташкил этилган оромгоҳларда ҳордиқ чиқарди.

Мактаб касаба уюшма қўмитаси ҳисобот даврида доимий қўллаб-қувватлашга муҳтож 39 нафар болага ғамхўрлик кўрсатиб келди. Бу оилаларнинг фарзандларига ота-оналар қўмитаси билан ҳамкорликда кийим-кечак олиб берилди. Болаликдан ногирон 6 нафар ўқувчи эса алоҳида парваришни талаб қилиши ҳисобга олиниб, уларга моддий ёрдам бериб борилди, 2 нафари эса ўз уйида ўқитилди.

— Маданий-маърифий ва спорт тадбирларини ўтказиш доимий равишда эътиборимизда турибди, — деди йиғилишда сўзга чиққан мактаб раҳбарининг маънавий-маърифий ишлар бўйича ўринбосари Наргиза Рустамова. — Шаҳар миқёсидаги аёллар спартакиадасида қатнашган 12 кишининг 6 нафари шахмат, шашка, волейбол, арқон тортиш бўйича биринчи ўринни эгаллагани фикримни тасдиқлайди. Уларнинг ҳар бири Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси шаҳар бирлашган қўмитаси таъсис этган қимматбаҳо совғалар ва дипломлар билан мукофотланди.

Мактабда изланувчан ва ижодкор ўқитувчилар сафи кенгайди. Уларнинг фидойилиги туфайли мактаб базасида болаларга ўзбек тили ва адабиётини ўқитиш бўйича тажриба-таянч маркази қарор топди. Новатор ўқитувчи Маҳбуба Яхёева эса Халқ таълими вазирлигининг 2004 йил 30 июндаги 7/2-буйруғига биноан мазкур марказнинг раҳбари этиб тайинланди.

Уюшма аъзоларининг аксарияти хотин-қизлардир. Ҳисобот даврида улардан 7 нафари мамлакат касаба уюшмалари Федерацияси тасарруфидаги «Умид гулшани», «Чинобод», «Оналар ва болалар», «Чорток», «Чимён» санаторийларида соғлиғини тиклаб келди.

Бундан ташқари, педагогларнинг юбилей ва туғилган кунларини нишонлаш одат тусини олганлиги ҳам бу муассасада касаба уюшмаси катта обрў қозонганидан далолат беради.

Йиғилишда мактаб касаба уюшма қўмитасининг янги таркиби, таълим ва фан ходимлари касаба уюшмасининг Гулистон шаҳар конференциясига вакил сайланди.

Пиримкул ДЎСТМАМАТОВ,
«Ishonch» мухбири

Жиззах вилояти

Ўз-ўзини танқид руҳида

Таълим ва фан ходимлари Ғаллаорол туман бирлашган касаба уюшма қўмитаси тасарруфидаги бошланғич ташкилотларда ҳисобот-сайловлар бошланди.

Жумладан, 42-умумтаълим мактаби касаба уюшма ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилиши ўз-ўзини танқид руҳида ўтди. Унда мактаб касаба уюшма қўмитаси раиси М.Эшқулова бошланғич ташкилотнинг 2004 йил сентябридан бугунги кунгача бўлган фаолияти ҳақида ҳисобот берар экан, ўтган даврда қўмита аъзолари ва жамоатчиликка таяниб, уюшма фаолияти бир қадар жонлангани ва фаоллашганини таъкидлади. Жамоа шартномаси бандлари деярли тўлиқ бажарилишига эришилди.

Музокарада сўзга чиққан Ф.Тойлоқов, М.Собирова, З.Темировалар муассасада меҳнат муҳофазаси, соғломлаштириш, маданий-маърифий жабҳаларда ечимини кутаётган муаммолар мавжудлигига эътиборни қаратдилар.

Йиғилишда касабақўмнинг етти кишидан иборат таркиби ва раиси сайланди.

Абдуманноп АЗИМОВ,
«Ishonch» мухбири

Тадбир

Ижодкор учун энг катта рағбат — эътибор. Энг кичик асарини-да эътироф этинг: ўзи учган самоларга сизни ҳам олиб чиқади. Бу гапларни бежиз айтмаяпмиз. Хабарингиз бор, ўтган ойнинг бошида, аниқроғи, 7 январ (3-сон)да «устингиздан бир иш қилиб» қўйгандик. Сизни баҳсга чорладигу...

Таҳририятга келаётган хатлар оқими-ю, меҳмонларнинг узилмаган қадамидан «тилингиз учида турган» сўзни айта олганимизни ҳис қилдик. «Қачон китобга қайтамиз?». Бу сўроғимизга жавобан янграган садолардан бир туркумини саҳифаларимизда эътиборингизга ҳавола этдик ҳам. Навбатдаги акс-садо эса пойтахтимизнинг Учтепа туманидаги ихтисослаштирилган 193-умумтаълим мактаби томонидан янгради.

Биз бироз танқид кўзи билан қараган масалалар — болаларнинг китобдан йироқлашаётганлиги, ўқитувчиларнинг беparволиги каби жиҳатларга қарши яна бир таъкиддек ташкиллаштирилган мазкур тадбир «Зукко китобхон» деб номланди.

«Китоб туҳфа этишди!..»

— Бугунги кўрик-танловнинг ташкил этилишига газетадаги даъват сабаб бўлди десам, муболаға бўлмайди, — дейди мактаб директори Гулчеҳра Назарова. — Насиб этса, танловни босқичма-босқич 6-, 7-, 8- ва 9-синфлар ўртасида ҳам ўтказамиз. Зеро, китобхонлик баркамолликнинг энг муҳим босқичидир. Биз ўқувчиларимиз онгига шу ҳақиқатни сингдиришга ҳаракат қилаяпмиз ва меҳнатимиз самарасини яна бир бор синовдан ўтказмоқчи бўлдик. Бугун саҳнада бешинчи синф болалари билим ва маҳоратларини намойиш этишади.

Гулчеҳра опа таъкидлаганидек, саҳнада бешинчи синф ўқувчиларидан иборат еттита гуруҳ пайдо бўлди. Уларнинг китоб ва китобхонликка бўлган интилиши бешта шарт орқали синалди. Таништирув, саҳна кўриниши, билимдонлик синови, шеърхонлик ва миллий рақс баҳслари болалар ўзлари мутолаа этган асарлар билан боғлиқ бўлиши керак эди.

Ҳар бир шарт орқали жажжи билағонларнинг ижодкорлиги, китобхонликка иштиёқи намоён бўлиб борарди. Шартдан-шартга уланиб бораётган жараённи бутун зал, ҳакамлар ҳайъати ва «Ishonch»нинг бир гуруҳ ижодкорлари киприк қоқмай кузатишмоқда.

Алишернинг отаси Ғиёсиддин Кичкина ролини ўйнаётган болакай берилиб ғазал ўқимоқда.

— Астойдил тайёрланишибди-а? — юзланаман Гулчеҳра Назаровага.

— Ҳа, ўзим ҳам қойилман. Иқтидорсиз бола бўлмайди деган гапнинг айни ҳақиқат эканлигига яна бир бор ишонч ҳосил қилаяпман. Ўзига берилган ролни қойилмақом ўйнаётган мана бу бола дарсларни ўзлаштиришда бироз оқсайди. Лекин ғазални ифодали ўқишини қаранг...

Томошабинларнинг давомли олқиши суҳбатимизни бир муддатга тўхтатади.

Шеърхонлик баҳсини биринчи бўлиб бошлаб берган ва ҳакамлар томонидан ифодали ўқий олганлиги учун юқори баҳоланган қизалоқни секингина суҳбатга чорлаймиз.

— Исмингиз нима?

— Зиёда Обидова.

— Гуруҳингизни «Билимдон» деб номлабсизлар. Мусобақада шу номга муносиб эканлигингизни кўрсата оласизларми?

— Албатта, ахир бунинг учун тинимсиз ҳаракат қилмоқдамиз. Қолаверса, танловни бизнинг она тили ва адабиёт фани устозимиз Нилуфар опа ташкил қилди. У кишининг ҳам ишончини оқлашга интилаяпмиз.

— Навбатдаги шартда ҳам иштирок этасизми?

— Ҳа, ҳозир дугоналарим билан миллий рақсларимиздан бирини ижро этамиз.

— Омад ёр бўлсин!

— Раҳмат.

Бошловчилар сўнгги шарт қоидаларини эълон қилаётган чоғда тадбирни ташкиллаштирган она тили ва адабиёт ўқитувчиси Нилуфар Ойматовага юзландик.

— Жараён қийин кечмадими?

— Йўқ, ҳамкасбларим билан бир ёқадан бош чиқариб, икки ҳафта тайёрландик.

Аслида, қандай йўл тутилса, болалар кўпроқ асар ўқишади, деган савол мени доимо ўйлантириб турарди. Шунинг учун ўқувчиларим орасида «Ким кўп китоб ўқийди?» деган мусобақа ташкил қилдим. Кейинроқ ўқилган асарлар бўйича савол тузишни ўргатдим. Агар танланган саволга ҳеч ким жавоб топа олмаса, савол тузувчисига энг юқори баҳо қўяман. Бу билан кўпроқ, маънилироқ ва синчковлик билан китоб ўқишга одатлантира олаяпман деб ўйлайман.

«Ishonch» ёшларининг «Қачон китобга қайтамиз?» номли баҳси мени бешинчи синфлар ўртасида кўрик-танловни ташкиллаштиришга ундади. Бунинг учун сизларга ҳам раҳмат.

* * *

Ва ниҳоят... Ғолибларни эълон қилиш фурсати келди. Ҳамма ҳаяжонда.

Дастлаб энг фаол иштирокчилар, кейин танлов ғолиблари номи янграй бошлади.

5-«а» синф жамоаси «Юксак қобилияти учун», «б» синф «Ижодкорлиги учун», «в» синф «Алоҳида истеъдоди учун», «г» синф «Билимдонлиги учун», «д» синф «Қизиқарли саҳна асари учун», «е» синф «Намунали иштироки учун», «ё» синф эса «Рақкослик маҳорати учун» тақдирланишди.

Мукофотга эса дунёнинг энг улуғ неъмати, икки олам саодатини ўзида жо этган буюк ихтиро — китоб туҳфа этилди. Болалар билимлар оламига йўлланмани қўлга киритганларидан шод. Энг фаол иштирокчи сифатида эътироф этилган 12 нафар ўқувчининг шодлиги бутунлай бўлакча. Ахир, ҳар ким ҳам ижодкорнинг қўлидан китоб олавермайди-да. Бизнинг жамоадошлар эса уларга шу бахтни инъом этишди. Мактаб раҳбари қувонч билан эътироф этганидек, ажабмаски, бу болалар орасидан келажакда ўткир қалам соҳиблари етишиб чиқса.

Дилдора РАҲМОНОВА,
«Ishonch» мухбири.
Муҳиддин ТОЛИПОВ олган сурат

Академик Пўлат ҲАБИБУЛЛАЕВ

Ўзбекистон илм-фани оғир жудоликка учради.

Атоқли физик олим, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг академиги Пўлат Қирғизбоевич Ҳабибуллаев шу йил 7 феврал куни 74 ёшида вафот этди.

П.Ҳабибуллаев 1936 йилда Андижон вилоятининг Асака туманида туғилди. 1960 йили Ўрта Осиё давлат университети (ҳозирги Ўзбекистон Миллий университети)ни тугатди, 1964 йилда номзодлик, 1972 йилда докторлик диссертациясини ҳимоя қилди. У 1973 йилда профессор унвонига сазовор бўлди, 1984 йилда эса Ўзбекистон Фанлар академияси аъзолигига сайланди.

1963 йили Тошкент давлат педагогика институти (ҳозирги Тошкент давлат педагогика университети)да катта ўқитувчи сифатида иш бошлаган П.Ҳабибуллаев қарийб 50 йил давомида самарали илмий-педагогик фаолият олиб борди. У Тошкент давлат педагогика институти кафедра мудири, Андижон пахтачилик институти ректори, Ўзбекистон Фанлар академиясининг Ядро физикаси институти директори, Фанлар академияси вице-президенти ва президенти, Фан ва техника давлат қўмитаси раиси, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Фан ва технологиялар маркази директори ҳамда Фанлар академиясининг Иссиқлик физикаси бўлими раҳбари каби лавозимларда хизмат қилди.

П.Ҳабибуллаев давлат ва жамоат ишларида ҳам фаол иштирок этиб, Ўзбекистон Олий Кенгаши Президиуми раиси, Ўзбекистон Олий Кенгашининг Халқаро ишлар қўмитаси раиси сингари масъул вазифаларда фаолият кўрсатди.

Атоқли олимнинг физика соҳасининг назарий ва амалий масалаларига бағишланган 500 дан ортиқ мақоласи, 30 га яқин монографияси мамлакатимиз илм-фани ривожига муҳим ҳисса бўлиб қўшилди.

П.Ҳабибуллаев жонкуяр устоз сифатида ўнлаб фан докторлари ва фан номзодларини тайёрлашга бевосита раҳбарлик қилди.

Академик П.Ҳабибуллаевнинг мамлакатимиз илм-фанини ривожлантириш борасидаги хизматлари муносиб тақдирланди. У Ўзбекистон Республикаси Давлат мукофотига, «Ўзбекистон Республикаси фан арбоби» фахрий унвони ва «Меҳнат шуҳрати» орденига сазовор бўлган эди.

Йирик олим, истеъдодли илм-фан ташкилотчиси, меҳрибон устоз Пўлат Ҳабибуллаевнинг ёрқин хотираси қалбимизда ҳамиша сақланиб қолади.

И.Каримов, И.Собиров, Д.Тошмуҳамедова, Ш.Мирзиёев, Э.Зоҳидов, А.Арипов, Ш.Солиҳов, М.Салоҳиддинов

Хушхабар

Равшан Эрматов — ЖЧ-2010 майдонида!

Испаниялик Анхел Мария Вильяр Льон раҳбарлигидаги ФИФА ҳакамлар қўмитаси Жанубий Африка Республикасида ўтказиладиган футбол бўйича Жаҳон чемпионатини бошқарадиган ҳакамлар бригадасини тасдиқлади. Унга кўра, 28 давлатдан 30 нафар бош ҳакам жами 64 та учрашувни бошқарадиган бўлди.

11 июн куни старт оладиган мундиалга танланган ҳакамларнинг барчаси аъло формада етиб келиш учун комплекс дастурни амалга оширишлари лозим қилинди.

Энди 30 нафар ҳакамлар триоси келгуси ойда ўтказиладиган ўқув семинарларда иштирок этади. Май ойида эса якуний баҳолаш ўтказилиб, ЖЧ-2010 нинг дастлабки ўйинларига ҳакамлар бригадаси тайинланади.

Қувонарлиси шундаки, ана шу 30 та ҳакамлар триоси орасида юртдошимиз Равшан Эрматов бошчилигидаги бригада ҳам бор! Унга ҳамюртимиз Рафаэл Илёсов ва қирғизистонлик Баҳодир Кўчқоров ёрдамлашади.

Айтиш мумкинки, Равшан Эрматов жаҳон чемпионатини бошқариш ишончи топширилган бош ҳакамлардан энг ёшларидан бирдир.

Нарзулла МАХАМОВ,
«Ishonch» мухбири

Тошкент шаҳар Мирободтуманида жойлашган Д.П.VITA-EKSKLZIV корхонаси тугатилганлигини маълум қилади. СТИР рақами 204849169

Сизга қандай хизмат кўрсатишмоқда?

Мижозларга қўшимча қулайлик

«Ипотека банк»нинг Андижон вилоят филиали фаолиятидан мижозлар хурсанд

Юртбошимиз Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 29 январдаги йиғилишида «Бугунги кунда Ўзбекистон банк тизими қатъий халқаро талабларга жавоб берадиган энг барқарор тизимлардан бири бўлиб, айни пайтда у белгиланган қатор норматив талаблар бўйича мустаҳкам позицияларга эга» деб таъкидлади.

«Ипотекабанк»нинг Андижон вилоят филиали бу борада бир қатор ютуқларга эришганлигининг гувоҳи бўламиз. Масалан, банк ўтган йили асосий эътиборни саноат, қишлоқ хўжалиги, қурилиш, транспорт, хизмат кўрсатиш соҳаларига, тадбиркор аёллар, ёш оилаларга ипотека, истеъмол микрокредитлари ажратишга қаратди. Йил давомида мижозларга жами 7 млрд. 636 млн. 100 минг сўм қарз берилган бўлса, шунинг 1 млрд. 413 млн. 600 минг сўми қисқа, 6 млрд. 133 млн. 600 минг сўми узоқ муддатли кредитларга тўғри келди. Гапимиз қуруқ бўлмаслиги учун бир нечта мисол келтирсак.

«Ўз Метертеч Ко» қўшма корхонаси банк мижозларидан бири бўлиб, бугунги кунда нафақат Андижонда, балки республикамизда ўзига хос ўрин эгаллаган. Яъни корхона Ўзбекистон Президентининг 2009 йил 28 январдаги «Маҳаллий ноозиқ-овқат истеъмол товарлари ишлаб чиқариш кенгайтирилишини рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори ижросини таъминлаш мақсадида «O'zbekiston — GM» қўшма корхонасида ишлаб чиқарилаётган енгил автомобиллар учун бутловчи қисмлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйган. Корхона бултур маҳсулот тайёрлашни ривожлантириш ҳамда қўшимча 57 та иш ўрни яратиш мақсадида филиалга кредит ажратишни сўраб мурожаат қилди. Банк ҳужжатларни расмийлаштиргач, мижозга 200 млн. сўм қарз берди.

«Мусаффо водий қандолат» масъулиятли чекланган жамияти эса ушбу филиалда ҳисоб рақамини 2006 йил ноябр ойида очган. Банкдан уч марта кредит олган ва ишончни қозонган. Шунинг учун ўтган йили 25 млн. сўм сўраганида, банкирлар жамиятнинг талабини биринчи мурожаатдаёқ қондирди. Мақсад Хитойда ишлаб чиқарилган қандолат маҳсулотларини тайёрлайдиган линияни сотиб олиш ва янги иш ўринларини яратиш эди. Ҳозирги кунда корхона кредит ва унга ҳисобланган фоизларни белгиланган муддатдан кечиктирмай тўлаб келмоқда.

— Мустақиллик йилларида ҳукуматимиз томонидан ёш оилаларга кенг имконият яратиб берилмоқда, — дейди Андижон шаҳрида истиқомат қилувчи Носиржон Ғозиев. — Юртбошимизнинг 2007 йил 18 майдаги «Ёш оилаларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги фармони шулар жумласидандир. Кўплаб ёшлар каби мен ҳам ана шу имкониятдан фойдаланиб, «Ипотекабанк»нинг Андижон вилоят филиали қуриб битказган янги уйдан 3 хонали хонадонни ипотека кредити ҳисобига сотиб олдим. Мазкур уй шинам, ишга бориб келишим учун қулай, коммунал хизматлар яхши йўлга қўйилган.

— Ойликдан орттириб рўзғор буюмларини бирварақайига сотиб олиш қийин, — дейди ёш оила бошлиғи Машҳурбек Абдуфаттоев. — Шунинг учун мен ҳам телевизор, музлатгич, кондиционер сотиб олиш мақсадида, юқоридаги банкка ариза билан бордим. У ердаги мутахассислар ҳужжатларимни расмийлаштиргач, уч йил муддатга 3 млн. сўм қарз беришди. Айни чоғда ойлик маошим рўзғоримни тебратиш ва берилган кредитни ойма-ой тўлашга бемалол етмоқда.

Умуман олганда, банк ўтган йили ёш оилаларга 1,5 млрд. сўмдан зиёд ипотека ва истеъмол кредитлари берган. Бу 2008 йилга нисбатан 387 млн. 900 минг сўм кўп демакдир.

Филиалда нақд пулнинг банк тақшарисида айланишини кўпайтириш бўйича ҳам талай ишлар қилинди. Хусусан, юқори фоизли «Сармоя», «Навқирон», «8-март», «Истиқлол» каби қисқа муддатли омонат турлари жорий этилди ва оммавий ахборот воситалари орқали доимий равишда реклама қилинди. Уларда бу борадаги фармон ва қарорлар моҳияти аҳолига тушунтириб борилмоқда. Натижада, жами омонатлар қолдиғи 2010 йил 1 январь 4 млрд. 500 млн. сўмдан ошди. Умуман, бултур вилоят бўйича барча турдаги тўловлар миқдори 18 млрд. 233 млн. сўмни ташкил этди. Буни олдинги йилга таққосласак, ушбу рақам салкам 8 млрд. сўмга ошганини кўрамиз.

Банкнинг жамғарма кассалари орқали барча турдаги коммунал тўловларни қабул қилиш бўйича мижозлар янада қулайликлар яратиш мақсадида жойлардаги ҳокимликлар, маҳаллалар билан келишган ҳолда махсус кассаларнинг иш вақти эрталаб 8^{00} дан кечқурун 20^{00} гача узайтирилди. Шанба ва якшанба кунлари ҳам аҳолига хизмат кўрсатиш ташкил этилди. Андижон шаҳар «Маҳалла» хайрия жамғармаси билан тузилган ҳамкорлик шартномасига асосан 16 та жамғарма коммунал тўловлар учун нақд пул қабул қилина бошланди. Умуман олганда, банкда коммунал ва бошқа тўловларни қабул қилиш миқдорини ҳар ойда 10 фоиз ошириб бориш белгиланган бўлиб, бу режа бажариб борилмоқда. Масалан, 2009 йил ноябр ойида жами йиғилган тўловлар 122 млн. сўмни ташкил этган бўлса, декабрда бу рақам 146 млн. сўмга етказилиб, 20 фоиз ошириб бажарилди.

Жамғарма амалиётлар бўлими аҳолига кўрсатиладиган хизмат турларини кўпайтириш мақсадида 4 та жамғарма, коммунал кассалар қошида «Paynet» электрон тўлов тизими орқали тўловлар қабул қилиш шохобчаси ташкил этди. Андижон шаҳрининг 12 та жойида уяли телефонларга тўловларни амалга оширадиган шохобча очилди. Бундан ташқари, банкда нақд пул ўтказмалари бўйича хизмат турлари бор. Бу ерда ҳар ойда мижозларга 800 минг АҚШ доллари миқдорида хизмат кўрсатилади.

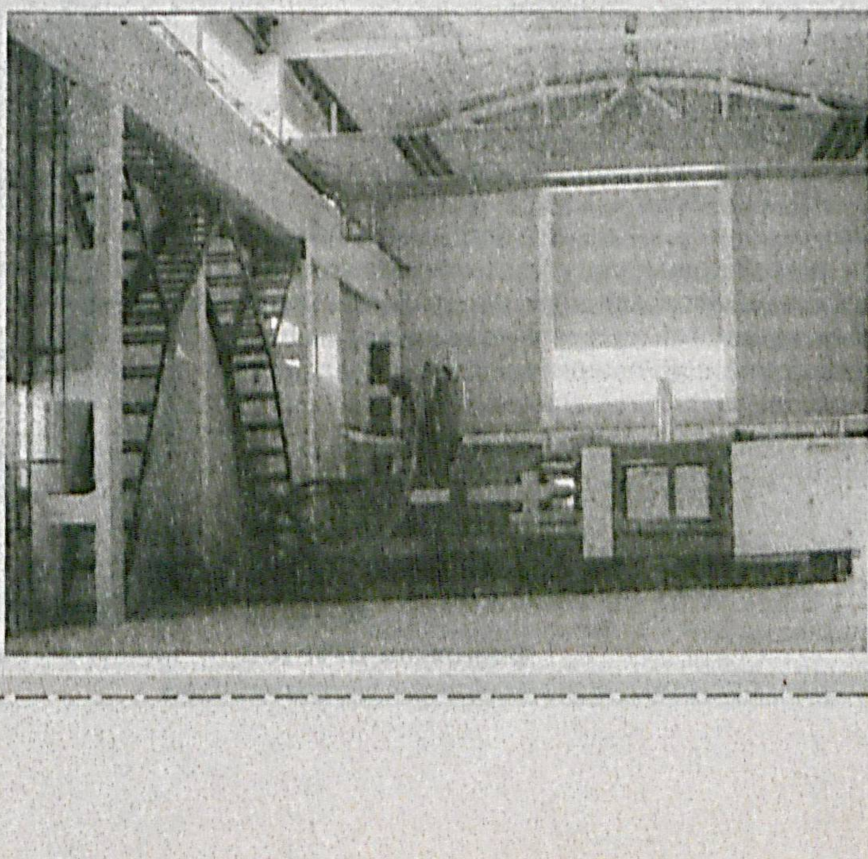

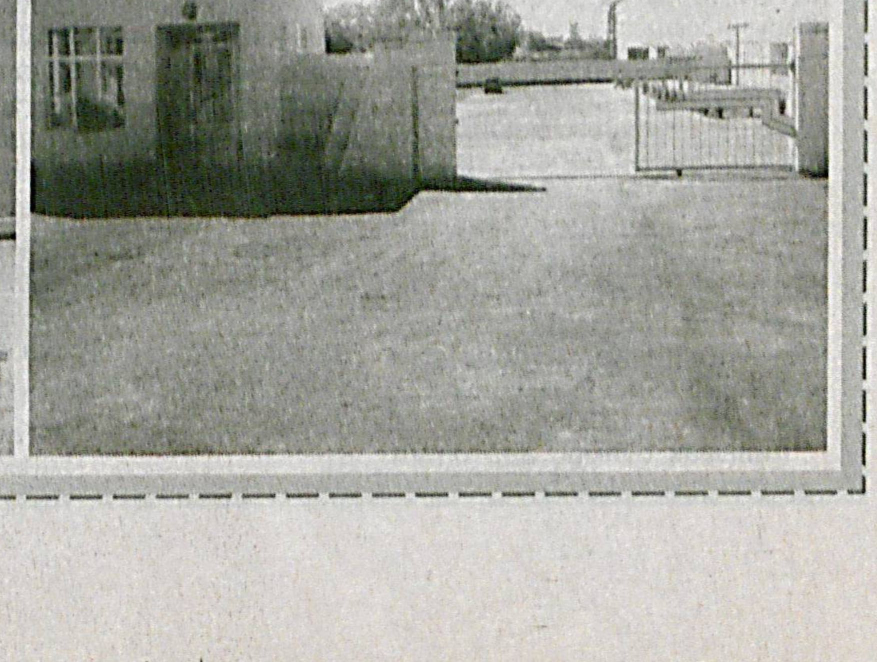

Ғулом ЮСУПОВ,
«Ishonch» мухбири.
Азиз АҲМАДЖОНОВ,
ТДИУ талабаси

Омон бўлинг, МУҲТАРАМ ГАЗЕТХОН

Ishonch
2010 yil 9-fevral №18 (2743)

Францияда навоийшунослик

(Боши 1-бетда)

Белен «Мир Алишер Навоий ҳаёти ва ижодидан лавҳалар» мақоласида «Алишер ўз даврининг энг таниқли ва энг сермаҳсул ижодкорларидан бири эди», «ўз миллатидан ва насл-насабидан ифтихор ҳиссини туйган Алишер форсийда ҳам иқтидор билан ёза олган, шунга қарамасдан, насру назмда туркий тилнинг форсийдан қолишмаслигини ва афзалликларини намойиш этиш орқали ватанпарварлик намунасини кўрсатди», — деган ҳаққоний хулосаларни чиқарган. Шу билан бирга, Белен ва ундан кейинги бир қатор Европа шарқшунослари Алишер Навоий Деҳлавий, Низомий ва Жомий каби улуғ шоирларнинг тақлидчиси деган нотўғри хулосаларга келган ва ушбу фикр бугунги кунгача француз шарқшунослигида илмий жиҳатдан тўла-тўкис рад этилгани йўқ. Шоирнинг 29 та асарини санаб ўтган Белен мақоласида қуйидаги сатрларни ўқиш мумкин: «Лисонут-тайр» Фаридиддин Атторнинг «Мантиқут-тайр» асарининг туркийдаги назмий таржимаси», «Ҳайратул-аброр» Низомийнинг «Маҳзанул-асрор», Хусравнинг «Матлаъул-анвор», Жомийнинг «Туҳфатул-аҳрор» асарларига туркий тилдаги тақлид» ёки «Сабъаи сайёр» Низомийнинг «Ҳафт пайкар» достонига тақлидан ёзилган туркий тилдаги назмий роман».

Маълумки, ўтган ёки замондош адиб асарига ўхшатма тариқасида ёзилган асар назира ёки татаббу деб аталади. Шарқ адабиётида кенг тарқалган ушбу усул узоқ тарихга эга. Истеъдодли назиргўй адиблар маълум бир асарга ижодий ёндашиб, шу асар мавзусини қайта ишлаш, бойитишни мақсад қилишган. Шарқ ва Ғарб адабий алоқаларини чуқур ўрганган Фозила Сулаймонованинг таъкидлашича, бундай усул ҳатто қадимий юнон адабиётида ҳам кенг тарқалган эди. Юнонларнинг фикрича, анъанавий мавзуни аввалгиларига нисбатан такомиллашган бадиият билан ёритиш ялпи мустақил асар яратиш демакдир. Масалан, машҳур Троя уруши мавзуси юнон адиблари томонидан қайта-қайта ишланган. Ёки юнон масалчиси Эзопнинг асарлари Европа масалчилиги сюжетининг асосини ташкил этади. Федр ва Бабрийдан тортиб Лафонтену Криловгача барча масалнавислар Эзоп қўллаган мавзуларни даврга мослаб ижодий ривожлантирганлар. Ҳеч бир адабиётшунос Криловнинг «Бўри билан қўзичоқ» масалини Лафонтеннинг шу номдаги масалининг эркин таржимаси деб Криловни тақлидчиликда айбламайди ёки Лафонтеннинг таржимони деб айтмайди. «Декамерон»ни яратишда «Минг бир кеча» мавзуларидан фойдаланган новелла жанрининг асосчиси Жованни Бокаччони тақлидчи деб аташ мумкинми? Негадир, француз шарқшунослари Низомийнинг «Панж ганж»ига татаббу қилиб яратилган Навоий «Хамса»сини тақлидий ёки таржима асар, деб шошилинч хулоса чиқарадилар. Айниқса, Эдгар Блоше 1926 йили нашр этилган «Франция миллий кутубхонасида сақланаётган туркий, арабий, форсий қўлёзмалар миниатюралари» номли китобида Беленнинг Навоий тақлидчи деган фикрини давом эттириб, ҳатто уни Низомий, Деҳлавий ҳамда Жомийнинг таржимонига ҳам чиқариб қўяди. Бертелснинг таъкидлашича, Блоше каби Ғарб шарқшунослари Навоий достонларини ўқиб чиқишмаган ва сарлавҳаларигагина қараб нотўғри хулоса чиқаришган. Бертелснинг: «Афсуски, Европа фани буни (татаббу усулини – У.М.) шу пайтгача тушунмаган ва, афтидан, ҳозир ҳам унинг моҳиятига етиб бора олган эмас», — деган фикри бугунги кунда ҳам долзарблигини йўқотмай келмоқда.

Француз адабиётшунослигида Навоий ижодига ҳаққоний баҳони машҳур француз адиби Луи Арагон бериб ўтди. Луи Арагон Навоий ижодини махсус ўрганмаган, лекин 1955 йилда чиққан «Навоий» мақоласида унга қуйидагича таъриф беради: «Навоийнинг Саъдий ва Фаридиддин Аттор шеърияти, айниқса, XII асрда яшаб ижод қилган озарбайжон шоири Низомий ижоди изидан бориб, унинг «Хамса»си анъаналарини давом эттирганини ҳам таъкидлаб ўтиш ўринлидир. Худди шу ҳолни француз ўрта аср адабиётидан то ренессанс давригача, яъни Кретен де Труадан (XII аср) то Пиер Ронсаргача (XVI аср) бўлган адиблар ижодида ҳам кузатиш мумкин. Навоий «Фарҳод ва Ширин» достони мазмунини Низомийнинг «Хусрав ва Ширин» достони сюжетидан олади. Бироқ адиб уни ўз она тилида, яъни туркийда битади, туркий тилнинг энг нозик хислатларини намоён этади».

Кейинги даврларда француз шарқшунослигида навоийшунослик борасида тадқиқотлар деярли кузатилмади. Шу ўринда Навоий асарларидан француз тилига қилинган янги таржималарни санаб ўтиш мақсадга мувофиқ. Юқорида таъкидлаганимиздек, Навоийнинг бирорта асари ҳали француз тилига тўлиқ таржима қилинмаган. 1991 йили шоирнинг лирик асарларидан баъзи намуналарнинг француз тилига таржимаси нашр этилди. Нашрнинг ўзига хос томони шоир асарларининг аслиятда, араб алифбосида ҳам берилганидир. Таржимонлардан бири Жан Пиер Балпнинг ёзишича, Навоийни таржима қилиш иштиёқи Ўзбекистонга қилган саёҳати давомида туғилган. Уни ҳайратга солган нарса беш аср илгари яратилган шеърларнинг ҳалигача ўзбек адибларининг асосий суҳбат мавзуси эканлиги, концерт, чойхона, йиғину байрамларда ушбу ғазалларнинг дилга ором бахш этадиган ашулалар қилиб айтилаётгани бўлган. Шоир ғазалларининг Муроджон Эргашев ва Жан-Жак Гатэлар амалга оширган яна бир таржимаси 2008 йили нашр этилди.

2006 йили Навоий муаммоларининг француз тилидаги таржимаси чоп этилди. Таржималар ва изоҳлар муаллифи профессор Реми Дор нафақат Ўзбекистон, балки бутун туркий халқлар маданиятини Францияда танитишга ва тадқиқ этишга катта ҳисса қўшиб келаётган олимлардан бири. Шу кунгача у туркий халқлар эртакларидан намуналарни, «Нурали» достонини, ўзбек ва қорақалпоқ тез айтишларини француз тилига таржима қилиб, нашр эттирган. «Мир Алишер Навоий муаммолари» китобида шоирнинг «Девони Фоний», «Рисолаи муфрадот» ва «Наводир-уш-шабоб» асарларидан 99 та муаммоси асл нусха келтирилиб, уларни француз тилига таржима қилиб, калит ва изоҳлар билан бойитган олимнинг ягона мақсади «даҳоси замонлар ва маконлар ошган сайин юксалиб бораётган шоир сайқал берган дурдоналардан француз китобхонини баҳраманд этишдир».

Хулоса қилиб айтиш мумкинки, француз шарқшунослиги ва адабий жамоатчилигида Навоий ҳаёти ва ижодини ўрганиш ўз тарихи ва анъаналарига эга. Тадқиқотларнинг эътирозли ўринларидан қатъи назар, француз олимлари навоийшунослик бобида улкан ишларни амалга оширди. Уларнинг асарлари Навоий ижодини Европада ўрганилишига доир энг тўғри маълумот берувчи манбалардандир. Сўзимиз ниҳоясида ушбу мақоланинг ёзилишига туртки бўлган ва Навоий «Хамса»сини француз тилига таржима қилиб, ўтмишдошлари хатосини илмий жиҳатдан асослаб беришга бел боғлаган ёш, иқтидорли француз шарқшуносига омад тилаб қоламиз.

Улуғбек МАНСУРОВ,
Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети ўқитувчиси

Навоий ижоди шундай катта уммонки, унинг ҳар заррасида ҳикмат, меҳр-саховат мужассам. Шу боис Навоийни билмоқ ўзликни англамоқдир. Мутафаккир шоир туркий тилнинг беқиёс жилоларини кашф этди.

Кўпчилик Навоий асарларини ўқиб уқмоқ қийинлигини айтишади. Ҳатто баъзи ўқитувчилар ҳам ўқувчилар Навоийнинг асарларини тушуна олмаслигидан нолишади. Бу муаммони ҳал этиш учун бугун Навоийшунослар катта ишларни қилмоқда. Етук олим ва санъаткорлар телевизор орқали халқни унинг барҳаёт ғоялари ва гўзал шеъриятидан баҳраманд этмоқда. Севимли газетамиз «Ўзбекистон адабиёти ва санъати»нинг сўнгги сонида адабиётшунос олимларнинг Навоийни

Эзгуликдан юксалган чўққи

ўрганиш борасидаги фикр-мулоҳазалари баён қилинди.

Навоий халқимизни юксакка чорлаб турувчи чўққи экан, биз бу чўққига яқинлашиш учун нима қилдик? Унга ўқувчиларимизни бошлаб боришимиз учун ўзимиз йўл топа олдикми? Ўқувчиларимга ўйлаганман, уларга жавоб топиш учун аввал ўқитувчида Навоийга чексиз меҳр бўлиши зарурлигини англаб етдим. Навоий асарларини ўқиб-ўрганмоқ учун, аввало, ул зотнинг шахси, дунёқараши ва маърифатпарварлигидан ўқувчиларни хабардор қилиш керак экан.

Ҳар дарсда Навоийдан кичик бир ҳикмат ёки ҳикоят айтиб, ўқувчиларим қалбида буюк шоир ижодига йўл очдим. Уларни ҳам бу ишга жалб этдим. Айтайлик, Алишернинг Шарафиддин Али Яздий билан суҳбати ёки Лутфийнинг эътирофи ҳақида сўзлаганда шоирнинг болалигини ўқувчиларнинг ёши билан таққосладик. Навоий болалигида шундай улуғ зотларни ҳайратга солган эди. «Сиз-чи, унинг ворислари, бугун қайси фазилатингиз билан Навоийнинг муносиб авлодиман дея оласиз?» деган саволни ўртага ташладим. Бу эса ҳар бир ўқувчини ўйлатди. Фикрларини ёзиб келишларини уйга вазифа қилиб бердим. Қаранг, эртасига ҳамма болалар топшириқни тўлиқ бажариб келибди. Уларнинг айримларини дарсда болаларга ўқиб бердим. Фикрлар хилма-хил, энг муҳими, бу самимий фикрлар ўқувчиларимиз қалбининг уйғонганидан дарак берарди.

Яна ҳам қувончлиси, ана шу саволим сабаб ўқувчиларимни қайта кашф қилдим. Улар орасида анча ютуққа эришган ёш рассом, раққоса, қўшиқчи, спортчилар бўлиб, ҳар бири ўзига хос олам экан.

Ўқувчиларим Навоий, Бобур ижодига «шўнғиб» кетишди. Баҳру байтлар айтадиган бўлишди. Энг ачинарлиси, бундан энг аввал ота-оналар хавотирга тушишди. «Болам китобдан бош кўтармай қолди», «Қизим кўп китоб ўқиб, миллий кийинадиган бўлди» деб шикоят қилишди. Ота-оналарга боланинг китоб ўқиши яхшилигини тушунтирдим. Навоий булардан ёш пайтидаёқ «Мантиқут-тайр»ни ўқиб, ўзлаштирганини эслатдим.

Жума куни мактабимизда Навоий ижодига бағишланган тадбир бўлиб ўтди. Туман халқ таълими бўлими уюштирган ушбу анжуманда пойтахтимиздаги мактабларнинг она тили ва адабиёт ўқитувчилари қатори методистлар, шоир ва санъаткорлар ҳам иштирок этди. Тадбирда туман мактабларидан келган ўқувчилар Навоий ҳақида қизиқарли дастурларини намойиш этишди, ғазаллар ўқишди. Ўқувчиларим тайёрлаган дастур эса кўпчиликка манзур бўлди.

Навоийни севиб, Бобурни ўқиб, уларга муносиб ворис бўлаётган шогирдларим билан фахрланаман.

Шоира РАУПОВА,
Тошкент шаҳридаги 64-мактаб ўқитувчиси

Эй сабо, ҳолим бориб сарви хиромонимға айт,
Йиғлаганимни бориб гулбарги хандонимға айт.

Буки, анинг аҳду паймонида мен ўлсам дағи,
Яшин фурсат топсанг, ул бад аҳду паймонимға айт.

Буки, анинг зулфи зуннорида диним ҳосили [illegible]

Алишер НАВОИЙ

«Мутафаккир ижодкор» чайнворди

1. Атоқли ўзбек адиби Ойбек қаламига мансуб «Навоий» романи қаҳрамони. 2. Мухтор Ашрафийнинг шоир достони асосида ёзган мусиқали саҳна асари. 3. Алишер Навоий рисоласида таърифланган, назмий ўйин тарзида битилган бирор сўз ҳарфлари яширинган ва шунга ишора қилинган бир байтли шеър. 4. Ижодкорнинг ёшлиги баён этилган «Бола Алишер» қиссаси муаллифи. 5. Шоир ҳикматидан: «Оламда ...дан азиз дўст йўқдир.» 6. Навоий ҳомийлигида ижод қилган мумтоз миниатюрачи рассом. 7. Шоирнинг радиф ва қофияларига риоя этган ҳолда алифбо сираси билан таркиб этилган шеърлар тўплами. 8. Адабий ижод соҳаси. 9. Шеър айтишув анжумани. 10. Улуғ шоир икки йил давомида ҳоким сифатида фаолият кўрсатган Хуросондаги шаҳар. 11. Назмий асар тури. 12. Навоийнинг ҳуқуқ, мулк масалаларига оид асарлари ва муаммоларни одилона ҳал этишидаги фаолияти улуғланиб исмига қўшиб айтиладиган, замонасининг нуфузли унвони. 13. Мактуб тарзида ёзилган асар. 14. Шоир ўзининг «Мезон-ул-авзон» асарида баён этган шеърий вазн. 15. Алишер Навоийга ўзбек ва форс тилларида асарлар ёзиб ижод қилганлиги боис берилган ном. 16. Навоий рубоийсидан: Бошни фидо айла ато бошиға
Жисмни қил садқа ано қошиға.
Тун-кунунға айлагали ...,
Бирисин ой англа, бирисин қуёш. 17. Алишер Навоийнинг ота томонидан бобоси хизматида бўлган темурийзода ҳукмдор. 18. Алишер Навоий ҳақида маълумотлар ёзиб қолдирган замондош муаррих. 19. Шоирнинг устозларга аталган ҳикматидан: Ҳақ йўлида ким санга бир ҳарф ўқутмиш юз ... ила,
Айламак бўлмас адо онинг ҳаққин юз ганж ила. 20. «Сабъаи сайёр» достонининг тўртинчи ҳикоясидаги адолатли, ҳимматли подшо образи. 21. Навоий Машҳадда танишган, унинг ижодий камолотига ижобий таъсир кўрсатган туркий шоир, олим. 22. Ижодкор мадрасада мукаммал ўрганган аниқ фанлардан бири.

23. Шеъриятнинг туюқ жанрида кенг қўлланиладиган, шаклдош сўзларни моҳирона таърифлаш санъати.

24. Алишер Навоий билим олган ва замонасининг етук олими Фазлуллоҳ Абулайс билан учрашган шаҳар. 25. Рус адибаси Лилия Бат қаламига мансуб шоирнинг ҳаёти ва ижоди баён этилган «Ҳаёт бўстони» қиссаси қаҳрамони. 26. Алишер Навоий асарларидаги авлоддан авлодга ўтиб келаётган ибратли ҳикоя, ривоят.

«ЭЗГУЛИК ҲИКМАТЛАРИ» МУАММОНОМАСИ

Аввало, қуйидаги мисраларда келтирилиб, рақамларда ифодаланган Алишер Навоий ҳикматларидаги калит сўзларни топинг.

1. Одами эрсанг, демагил одами,
Оникм, йўқ халқ ғамидин 14, 1, 6, 5.
2. Уки зарар шеъвасин тавр этар,
Элга демакким ўзига 9, 1, 15, 8 этар.
3. Эй кўнгил ҳар дам чекарсан 16, 4 ғамини ғам дема,
Ҳар дамиким эл ғамидин холи ўтса, дам дема.
Худди жонингдек ўзингга маҳрам эт эл меҳрини,
Бўлмаса дардига маҳрам, уни маҳрам дема.
Одамким эл учун қайғурмаса 2, 7, 1, 6, дема.
4. Халқ меҳрига яна, ёраб, мени зор айлама.
Айласанг ҳам, меҳри йўқларга гирифтор айлама.
Меҳрибонларга доғи учратсанг, элнинг меҳрини,
3, 2, 10.-1, 11, 2, 3 хотирлари ичра паридор айлама.
5. Ким 12, 13, 4, 17, 1 ҳиммат қўлидан кушоди,
Не топсинким, топилгандур муроди.
6. Битта нонни икки бўлиб 18, 8, 6, 5, 3 бир очга берганни сахий де.

Энди шакл атрофидаги рақамларни калит сўзлар жавобларидаги ҳарфлар билан алмаштириб, муаммономани ҳал этинг. Бунда улардан мутафаккир шоир ёзиб қолдирган халққа меҳрибонлик мазмунидаги яна икки мисра ҳикматни билиб олишга муваффақ бўласиз.

«ОҲАНГЛАРДАГИ НАЗМЛАР» - ТОПШИРИҚ

Шакл айланаларидаги ҳарфлар Алишер Навоий ғазаллари билан хушовоз хонандалар томонидан ижро этилиб келинаётган машҳур мумтоз ашулалар номларининг биринчи ҳарфларини англатади. Ана шу тўртта мумтоз ашула номини топиб айланаларга ёзиш билан бу борадаги билимингизни синаб қўринг.

Тузувчи:
Фозилжон ОРИПОВ

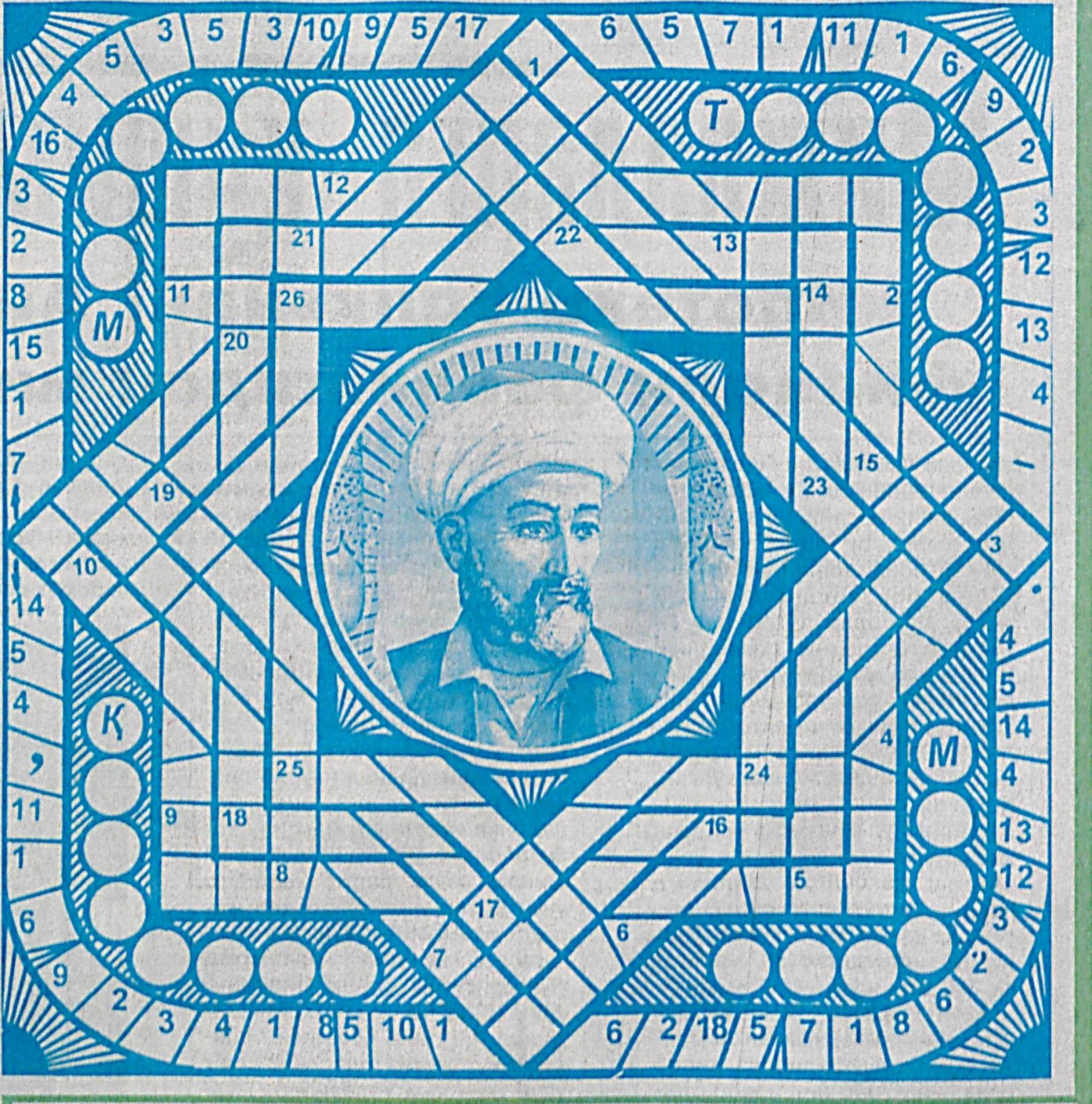

Газетанинг навбатдаги сони 13 феврал, шанба куни чиқади.

Insonga naf keltirish — oliy baxt

Muassis:
O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi

Bosh muharrir:
Abduxoliq Abdurazzoqov

Tahrir hay'ati:
Alla DOLJENKOVA,
Anvar YUNUSOV,
Dovud MADIYEV
(Bosh muharrir o'rinbosari),
Jahongir SHAROFBOYEV
(Mas'ul kotib),
Ma'mura ADILOVA,
Mirzohid SODIQOV,
Normamat ALLAYOROV,
Nosirxon AKBAROV,
Oysuluv NAFASOVA,
Pirimqul QODIROV,
Sog'indiq NIYETULLAYEV,
Shamsi ESONBOYEV

Bo'limlar:
Kasaba uyushmalari hayoti 256-87-63
Huquq va xalqaro hayot 256-03-90
Ijtimoiy-iqtisodiy siyosat 256-87-74
Milliy-ma'naviy qadriyatlar va sport 256-82-79
Xatlar va muxbirlar bilan ishlash 256-85-43
Reklama va e'lonlar 256-87-73

Manzilimiz:
100165, Toshkent shahri, «Buxoro» ko'chasi, 24-uy
E-mail: mail@ishonch.uz

Nashr ko'rsatkichi:
133

Navbatchi muharrir: T.Shernayev
Navbatchi: A. Abdullayev
Musahhih: S.Shodiyeva

Gazeta «Ishonch»ning kompyuter markazida terildi va sahifalandi.
Sahifalovchi: H.Abdujalilov

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi. Korxona manzili: «Buyuk Turon» ko'chasi, 41-uy.

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0116-raqam bilan ro'yxatga olingan.
Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi 2 bosma taboq.

Gazeta haftaning seshanba, payshanba va shanba kunlari chiqadi. Sotuvda erkin narxda.

«Ishonch»dan olingan ma'lumotlarda manba sifatida gazeta nomi ko'rsatilishi shart. Mualliflar fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.

(R) - Tijorat materiallari

Босишга топшириш вақти - 21.00.
Топширилди - 21.20

Буюртма Г — 152

20583 nusxada bosildi

ISSN 2010-5002

1 3 4 5